

การออกแบบบรรจุภัณฑ์บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี

ณัฐศิมา ศรีเมือง, ศุภวรรณ พันธุ์เกาะเล็ง

¹สาขาวิชาอุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์ แขนงออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและหาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้อัตลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาว ที่เนื่องจากปัจจุบันผ้าขาวม้าจะเป็นของใช้ที่อยู่ในกลุ่มคนสูงอายุ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ผ่านมาเจาะเฉพาะกลุ่มเป้าหมายไปยังเพียงแค่ผู้สูงอายุ ไม่สามารถดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มอื่นได้เนื่องจากบรรจุภัณฑ์สินค้าดูไม่ทันสมัย ทำให้สินค้าถูกมองข้าม ผู้วิจัยจึงต้องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยแต่ยังคงอนุรักษ์ความเป็นพื้นถิ่นเอาไว้ ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เลือกมา และอยากเพิ่มกลุ่มเป้าหมายโดยมองไปถึงกลุ่มวัยรุ่น นักท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ของงานวิจัย 1. ศึกษาหาภาพลักษณ์ผ้าขาวม้าร้อยสีของชุมชนหนองขาว 2. ศึกษาและวิเคราะห์การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผ้าขาวม้าร้อยสีของชุมชนบ้านหนองขาวและสามารถนำเสนอภาพลักษณ์ของชุมชนหนองขาวได้โดยวิธีการดำเนินงานวิจัย กลุ่มเป้าหมายจำนวน 50 คนจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีอย่างน้อย 3 ปี ทั้งเพศชายและหญิง ทุกช่วงอายุ โดยการใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ผลการวิจัย 1. ได้อัตลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาวจังหวัดกาญจนบุรี 2. ได้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมคือ ผ้าขาวม้าร้อยสี เสื้อผ้าขาวม้า รองเท้าผ้าขาวม้า เนคไทผ้าขาวม้า 3. ได้ตัวอย่างออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผ้าขาวม้าร้อยสี เสื้อผ้าขาวม้า รองเท้าผ้าขาวม้า เนคไทผ้าขาวม้า ที่ได้รับการออกแบบตามการวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูล

คำสำคัญ : ออกแบบบรรจุภัณฑ์, ภาพลักษณ์, ชุมชนบ้านหนองขาว

Research and Study of Packaging Design Research and Study for Packaging Design of

Nutsina Srimuang, Suppawan Pankohlerng

¹ Printing Industry. Printing and packaging design. Faculty of Industrial Technology. SSRU

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and find the packaging design method using the identity of Ban Nong Khao community. Because the loincloth is currently used in the elderly. Past packaging designs will target the target group to just the elderly. Because it cannot attract other groups of consumers not being up-to-date and not suitable for other target groups Causing the product to be overlooked. I therefore want to design the packaging to be modern, but still preserve the folklore To match the selected target group And want to increase the target group by looking at teenagers the tourist. Research objectives 1. Study for the image of a hundred-inch loincloth of Nong Khao community. 2. Study and analyze the packaging design that is suitable for the hundred-color loincloth of Ban Nong Khao community and can bring Sen Apopakak of Nong Khao community. By research methodology The target group of 50 people, which the researcher will randomly distribute the questionnaire by using accidental sample selection. Research results 1. Obtain the image of Ban Nong Khao community Loincloth Loincloth shoes Necktie, loincloth. 3. Sample packaging design. Hundred colors loincloth Loincloth Loincloth shoes Loincloth necktie That is designed according to the data query analysis.

Keywords: Packaging design, Graphic design, Nongkhao community

บทนำ

จังหวัดกาญจนบุรีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย แต่สถานที่ที่เป็นที่รู้จัก คือ หมู่บ้านหนองขาว ซึ่งชาวบ้านที่นี่ยังรักษาประเพณีการทอผ้าขาวม้าไว้ จึงทำให้ผ้าขาวม้าร้อยสีเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เช่น ผ้าขาวม้าร้อยสีแบบผืน เสื้อผ้าขาวม้า กระเป๋าผ้าขาวม้า โมงคลุมหัว ฯลฯ ซึ่ง วิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านยังคงดำเนินชีวิตเหมือนคนในยุคเก่า จึงทำให้หมู่บ้านหนองขาวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง แต่ยังคงอัตลักษณ์ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ในการเลี้ยงชีพให้กับคนในชุมชน ด้วยเหตุนี้เองทำให้นักท่องเที่ยวและบุคคลภายนอกจังหวัดกาญจนบุรีพากันมาเที่ยวและชื่นชม การดำเนินชีวิตแบบคนในยุคก่อน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญการออกแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ที่นำเสนอลักษณะชุมชนบ้านหนองขาว และเห็นถึงความสำคัญในชุมชนบ้านหนองขาวได้เผยแพร่ที่มาและความเป็นมาของชุมชนบ้านหนองขาวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถ่ายทอดเรื่องราวผ่านบรรจุภัณฑ์ และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับชุมชนบ้านหนองขาวอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาหาภาพลักษณ์ผ้าขาวม้าร้อยสีของชุมชนหนองขาว

2. ศึกษาและวิเคราะห์การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผ้าขาวม้าร้อยสีของชุมชนบ้านหนองขาวและสามารถนำเสนอภาพลักษณ์ของชุมชนหนองขาวได้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 บุคคลทั่วไป เพศชาย/หญิง ทุกอายุซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลหนองขาว อ.ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี และกลุ่มนักท่องเที่ยว หรือบุคคลภายนอก

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่อาศัยในเขตหนองขาว หรือ บุคคลภายนอก ประเภทนักท่องเที่ยว โดยใช้จำนวนทั้งหมด 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสอบถามด้านรสนิยมมีทั้งหมด 50 ชุด โดยเก็บข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการออกแบบ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างคือ บุคคลทั่วไป เพศชาย/หญิง ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลหนองขาว อ.ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี และกลุ่มนักท่องเที่ยว หรือบุคคลภายนอกโดยลักษณะการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ วิธีการใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

2.2 แบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญด้านความรู้การออกแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ ที่มี

ประสบการณ์ 3 ปีขึ้นไปจำนวน 6 คนโดยวิธีการ
เลือกแบบจงใจ(Purposive sampling)

3. ประเภทข้อมูล

3.1 ข้อมูลภาคปฐมภูมิ จากการ
ตอบสนองแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการ
สังเกตพฤติกรรมและสัมภาษณ์โดยตรงกับกลุ่ม
ตัวอย่าง

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากทฤษฎีที่เรียบเรียงมาแล้ว
อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาจาก
วรรณกรรมการออกแบบต่าง ๆ มาเป็นแนวทาง
ในงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา รายได้ต่อเดือน

4.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความ
คาดหวังในการออกแบบบรรจุภัณฑ์และกราฟิก
ที่นำเสนอภาพลักษณ์ชุมชนบ้านหนองขาว และ
ระดับความเห็นในการออกแบบวิเคราะห์ข้อมูล
ประเมินโดยใช้ค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

5.1 ค่าร้อยละ

5.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ผลการวิจัย

1. ได้ภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านหนอง
ขาว

2. ได้ศึกษาผลิตภัณฑ์ของชุมชนบ้าน
หนองขาว คือ ผ้าขาวม้าร้อยสี เสื้อผ้าขาวม้า
รองเท้าว้าขาวม้าและเนคไทผ้าขาวม้า

3. ได้ตัวอย่างออกแบบบรรจุภัณฑ์
ผ้าขาวม้าร้อยสี เสื้อผ้าขาวม้า รองเท้าว้าขาวม้า
เนคไทผ้าขาวม้าที่ได้รับการออกแบบตามการ
วิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูล

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์
ที่นำเสนอภาพลักษณ์ชุมชนบ้านหนองขาว สรุป
และอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่นำเสนอ
ภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาว ในรูปแบบ
ของกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ
ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้การ
ออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยใช้รูปแบบบรรจุภัณฑ์
ที่มาจากความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ

2. การออกแบบกราฟิกที่นำเสนอ
ภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาว ในรูปแบบ
ของกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ
ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้การ
ออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้รูปแบบ
ภาพประกอบแบบตัดแปลงจากภาพจริง

3. การออกแบบกราฟิกที่นำเสนอ
ภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาว ในรูปแบบ
ของกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ
ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้การ

ออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ตัวอักษร
ในรูปแบบประดิษฐ์

ภาพที่ 2 บรรจุภัณฑ์เสื้อลายผ้าขาวม้า

4. การออกแบบกราฟิกที่นำเสนอ
ภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาว ในรูปแบบ
ของบรรจุภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมี
ความต้องการให้การออกแบบกราฟิกบนบรรจุ
ภัณฑ์ โดยใช้ผลิตภัณฑ์ ทั้งหมด 4 ผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้าร้อยสี ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าขาวม้า
ผลิตภัณฑ์รองเท้าผ้าขาวม้า ผลิตภัณฑ์เนคไท
ผ้าขาวม้า

ภาพที่ 3 บรรจุภัณฑ์รองเท้าใส่ในบ้านลาย
ผ้าขาวม้า

ภาพที่ 1 บรรจุภัณฑ์ผ้าขาวม้าร้อยสี

ภาพที่ 4 บรรจุภัณฑ์เนคไทลายผ้าขาวม้า

ภาพที่ 5 แต้กเล็กลายผ้าชาวม้า

ภาพที่ 6 ถุงใส่สินค้าของชุมชนบ้านหนองขาว

ภาพที่ 7 คิวอาร์โค้ดแผนที่การนำเที่ยวบ้าน
หนองขาว

ข้อเสนอแนะ

1. พัฒนาการฝึกบนบรรจุภัณฑ์ ให้มีความดึงดูดน่าสนใจและสามารถสื่อสารได้ชัดเจน เหมาะสมกับภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองขาว
2. สร้างอัตลักษณ์ให้กับชุมชนบ้านหนองขาวให้ดูนำเสนอภาพลักษณ์ของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการ. 22 กันยายน 2015.

<https://www.publicpostonline.net/4487>

ณัชภัค แซ่มวงษ์. 2554. ศึกษาผ้าชาวม้าร้อยปี. ปรินญาตรีศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ

ผศ.สุมาลี ทองรุ่งโรจน์. 2555. Packaging Design ออกแบบบรรจุภัณฑ์ พิมพ์ครั้งที่ 1. ยุทธพงษ์ สืบภักดี. (2553). ประเภทของภาพประกอบในงานภาพวาด, 27 กุมภาพันธ์ 2557.
<http://www.yuttapong.com2?p=387>

สหภาพ กลีบลำเจียก. (2558). ตารางแสดงบุคลิกภาพการสื่อสารจากทฤษฎี Image scla. 22 สิงหาคม 2561. [http://www.teacher.ssrุ.ac.th/Sahapop/content](http://www.teacher.ssrु.ac.th/Sahapop/content)

อโนทัย เพ็ชรสุวรรณ. 2549. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ สำหรับข้าวแต๋นในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์. ปริญญาโท นิพนธ์ กศ.ม.(อุตสาหกรรมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ

อรรคพล เชิดชูศิลป์. 2551. การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ